

Honing in de wonden: uitkomst of kwakzalverij?



Oude Griekse afbeelding van imkers.
Foto Getty

Wonden ontsmetten met honing? Dat kan, maar niet met supermarktpotjes.

RIANNE OOSTEROM

Honing of suiker, wie snoept er niet van? Een lepeltje in de thee, een likje op de boterham, wat korrels of een drupje op een pijnlijke wond. Wat? Suiker of honing op een wond? Een lezeres uit Zaltbommel hoorde tot haar verbazing dat een kennis op die manier genezing bespoedigt. Zij vraagt zich af of dit in de categorie kwakzalverij valt, of dat ze zich er ook eens aan moet wagen.

Het Expertise Centrum Wondzorg (ECW) in Oosterhout weet raad. Dokter en wetenschapper Jacques Neyens kent de methode. "Vooral honing wordt al eeuwenlang gebruikt. Dan hebben we het over tweeduizend jaar voor Christus door de Egyptenaren en later door de Grieken en Romeinen. Het had een positief effect, zorgde voor snellere genezing, zeiden zij, maar konden dat niet verklaren."

Pas in de achttiende/negentiende eeuw ontdekte men dat suiker en honing een antibacteriële werking hebben. Omdat honing en suiker een lage zuurtegraad hebben (hoe lager, hoe zuurder) verzuurt de wondomgeving, legt Neyens uit. Daarnaast hebben suiker en honing een groot absorptievermogen, waardoor de wond wordt gereinigd. Dat samen zorgt ervoor dat

bacteriën het loodje leggen.

Er zijn nog meer voordelen, weet de wonddokter. Het zoete broodbeleg stimuleert mede de aanmaak van nieuwe bloedvaten en de groei van cellen. Daarnaast heeft het een ontgeurende werking. "Aan vuile wonden zit een geurtje. Als iemand lang een riekende wond heeft, kan dat invloed hebben op de sociale contacten. Met suiker en honing kun je daar iets aan doen", zegt Neyens.

Overigens werkt honing volgens hem beter dan suiker. Doordat suiker snel verdunt, verliest het zijn antibacteriële werking eerder dan honing. Bijkomend voordeel van suiker en honing is dat ze een 'dekseltje' op de wond leggen. Zo kunnen er geen nieuwe bacteriën binnendringen of overgedragen worden en wordt een zogeheten 'kruisinfectie' voorkomen. Maar er zijn ook nevenwerkingen zoals een branderig gevoel bij het aanbrengen of overgevoeligheid met allergische reacties.

Als wetenschapper bij het expertisecentrum merkt Neyens dat gebruik van antibiotica erg onder druk staat. "We komen er steeds meer achter dat veel antibiotica niet meer werkt, omdat bacteriën resistent worden. Dat geeft ruimte aan natuurproducten als honing en suiker."

Kan de lezeres uit Zaltbommel dus direct naar de supermarkt voor een pot plakkerig wondermiddel? "Nee", zegt de dokter ironisch genoeg na een hele opsomming van positieve effecten. "De suiker en honing uit de supermarkt zijn niet steriel en bevatten toevoegingen. Dat geldt ook voor de honing van de imker om de hoek: natuurproducten kunnen verontreinigd zijn."

In de professionele wondzorg wordt gebruikgemaakt van medicinale honingproducten, gemaakt onder gecontroleerde omstandigheden

waardoor het middel steriel is dan een supermarktpot. Maar ook de aanschaf van deze honing raadt Neyens af.

Hij benadrukt dat tachtig procent van de wonden vanzelf geneest: ons lichaam is daarop toegerust en heeft geen plakkerige assistentie nodig. Als een wond na drie of vier weken geen tendens tot genezing vertoont, is er vaak iets aan de hand, weet Neyens. "Dan moet je altijd naar je huisarts gaan, in plaats van de wond zelf te behandelen." Suiker- en honing kunnen niet op elke wond! Zijn advies aan de lezeres: Neem contact op met in wondzorg opgeleide professionals. Honing biedt mogelijkheden, maar don't try this at home.

Heeft u ook een gezondheidsvraag? Mail naar gezondheid@trouw.nl